

Jalostuksen tavoiteohjelma

2016 - 2019

Amerikankettukoira

Hyväksytty rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouksessa [pp.kk.vuosi]

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa [pp.kk.vuosi]

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt [pp.kk.vuosi]

Sisällys

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	3
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	4
4. RODUN NYKYTILANNE.....	5
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	5
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos.....	5
4.1.2 Jalostuspohja.....	7
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa	12
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	12
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	13
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta.....	13
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin.....	13

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus.....	13
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	13
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	15
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta	15
4.3. Terveys ja lisääntyminen	15
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	15
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat.	15
Amerikankettukoirailla ei ole todettu merkittäviä sairauksia tai vikoja.	15
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	16
4.3.4 Lisääntyminen	16
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	17
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä.....	17
4.4. Ulkomuoto	17
4.4.1 Rotumääritelmä	17
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset.....	20
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus.....	20
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	20
5. YHTEENVETO Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta	21
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso	21
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	22
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	22
6.1 Jalostuksen tavoitteet	22
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille.....	24
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet.....	24
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	24
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	25
7. LÄHTEET	25
8. LIITTEET	25

1. YHTEENVETO

Tässä amerikankettukoiran jalostuksen tavoiteohjelmassa (JTO) käydään läpi lyhyesti rodun alkuperä ja saapuminen Suomeen sekä tarkastellaan rodun tämänhetkistä tilaa Suomessa. JTO:ssa kerrotaan jalostuksen tavoitteista ja niistä toimenpiteistä, joilla tavoitteisiin pyritään.

Jalostuksen tavoiteohjelma on tukena kasvattajien suunnitellessa tulevaa kasvatustyötänsä. Samalla JTO toimii tiedonlähteenä rotua harrastaville ja siitä kiinnostuneille.

Amerikankettukoira on spesialistirotu, joka on erikoistunut petoriistan ajamiseen. Tämä yhdessä rodulle tyypillisten ominaisuuksien, kuten nopean ajotyylin sekä kestävyuden kanssa tulee pitää tavoitteena jalostettaessa rotua eteenpäin. Myös kuuluva haukku ja koirien säänkestävyys ovat vaalittavia asioita.

Suurin uhka rodun säilymiselle on liiallinen sisäsiittoisuus. Ainoa ratkaisu tähän ongelmaan on uusien tuontikoirien ja mahdollisesti pakastesperman tuottaminen rodun kotimantereelta.

Rodun suosio on lisääntynyt suomalaisten ketunmetsästäjien keskuudessa. Vuosittain rekisteröidään useita kymmeniä yksilöitä. Myönteisen kehityksen takaamiseksi täytyy pystyä vakiinnuttamaan rodussa ilmenneitä hyviä ominaisuuksia. Tämän lisäksi sisäsiittoisuuden riskit on pystyttävä eliminoimaan uusien vierassukuisten geenien avulla. Näin rotu säilyy terveenä petopyytäjän apulaisena myös tulevaisuudessa. Jalostuksen tavoiteohjelmasta löytyvät ne keinot, joilla tähän kokonaisuuteen pyritään.

2. RODUN TAUSTA

Amerikankettukoira polveutuu englanninkettukoiraista sekä useista muista Euroopassa aikoinaan ketun metsästyksessä käytetyistä koiraroduista. Rodusta jalostettiin Pohjois-Amerikassa kevytrakenteisempi, nopeampi ja kestävämpi verrattuna englanninkettukoiraan. Rodun alkuhistoria ajoittuu vuoteen 1650, jolloin brittiläinen lordi Roger Brooke saapui Pohjois-Amerikkaan mukanaan englanninkettukoiraia sekä muita eurooppalaisia ajokoiria. Kasvatustyössään hän teki lukuisia risteytyksiä käyttäen todennäköisesti ranskalaisia- ja irlantilaisia ajokoiria sekä englanninkettukoiraia. Vinttikoiraristeytyksillä pyrittiin parantamaan koirien lihaksistoa ja notkeutta.

Amerikankettukoiran luonteeseen ja ulkonäköön ovat jättäneet jälkensä lukuisat erilaiset valintakriteerit, joita eripuolilla maanosaa asuvat metsästäjät ovat kasvatustyössään käyttäneet. Erilaiset käyttöolosuhteet ovat vaikuttaneet siihen, ettei rotu ole kotimaassaan täysin yhtenäinen. Pääpaino rodun jalostuksessa on ollut kuitenkin kaikkialla sama: on pyritty aikaansaamaan nopea, kestävä, kuuluvasti ja intohimoisesti ajava petopyyntiin erikoistunut koirarotu. Kotimaassaan amerikankettukoiraia käytetään ketunmetsästyksen lisäksi lukuisten suurriistan luettavien petojen, kuten esimerkiksi kojootin ja puuman, metsästämiseen. Rodun useiden eri linjojen vaikutuksesta ei amerikankettukoirailla ole vakiintunut mitään tiettyä karvanväriä ja yksilöiden väliset kokoerotkin voivat olla varsin suuria. Tunnetuimmat rotua edustavat linjat ovat Walkerin, Triggin, Goodmanin ja Julyn-kettukoirat. Suomeen tuoduista koirista lähes kaikki kuuluvat Walker- ja Trigg-linjaisiin koiriin.

1800-luvulle asti rodun kasvattajia kiinnosti ainoastaan koirien käyttöominaisuudet sekä kyky suoriutua pitkäänkin kestävästä suurriistan ajoista. Vuosisadan alussa rotu oli saavuttanut nykyisen muotonsa ja 1800-luvun puolivälissä kasvattajat alkoivat arvostaa rodun pysyviä ominaisuuksia. Vuonna 1886 AKC (American Kennel Club) hyväksyi ensimmäisen amerikankettukoiran rekisteriinsä. Ensimmäinen virallinen rotumääritelmä kirjoitettiin kuitenkin vasta vuonna 1894, tohtori A. C. Heffingerin toimesta huhtikuun 17. päivänä. FCI hyväksyi rotumääritelmän vuonna 1979.

Ensimmäiset neljä amerikankettukoira tuotiin Suomeen vuonna 1994. Vuoden 2005 lopussa rodun yksilöitä oli rekisteröity yhteensä 264.

Rotua käytetään kotimaassaan sekä yksin ajavana että ajuekoirana. Metsästystavat vaihtelevat alueittain. Suomessa amerikankettukoiraia käytetään pääasiassa yksin ajavina metsästettäessä kettuja, supikoiraia sekä ilveksiä.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

The Master of Foxhounds Association perustettiin rodun kotimaassa vuonna 1909 Harry W. Smithin toimesta. Tässä yhdistyksessä vaikutti kuitenkin vahvasti sellaisia henkilöitä, jotka suosivat englanninkettukoiria amerikankettukoiran kustannuksella. Vuonna 1912 J. B. Thomas oli perustamassa the American Foxhound Club:ia, jonka ensimmäiseksi presidentiksi valittiin David C. Sands Junior. American Foxhound Club hyväksyttiin samana vuonna AKC:n jäseneksi.

Suomessa amerikankettukoiralla ei ole ollut alkuvaiheessa omaa rotua harrastavaa yhdistystään, vaan rotu on kuulunut Suomen Ajokoirajärjestön (SAJ) alaisuuteen. Huhtikuun kahdeksantena päivänä vuonna 2006 perustettiin Kalajoella AmerikankettukoiraYhdistys (AMKY) ry, jonka tarkoituksena on yhdistää rodun harrastajia sekä huolehtia rodun säilymisestä terveenä ja käyttökelpoisena metsästyskoirana. Yhdistystä oli perustamassa neljätoista rotua harrastavaa henkilöä. Tämän jälkeen jäsenmäärä on lisääntynyt tasaisesti. Vuonna 2015 jäsenmäärä oli 211.

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa vuodeksi valittu puheenjohtaja ja kahdeksi vuodeksi valitut viisi - kahdeksan varsinaista jäsentä.

Yhdistys on valinnut keskuudestaan jalostustoimikunnan, joka auttaa kasvattajia jalostusvalintojen tekemisessä.

AmerikankettukoiraYhdistys on saanut SAJ:lta tehtäväkseen laatia rodulle jalostuksen tavoiteohjelman. Tavoiteohjelman laatimisesta vastaa yhdistyksen hallitus.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Amerikankettukoirien kokonaisrekisteröintimäärä on 1444 koiraa. Elossa tästä määrästä on arviolta 717 yksilöä. Populaation koko on liian pieni, mikä aiheuttaa suuria ongelmia jalostusvalintoja tehtäessä. Rodun jalostuksen suhteen suurimmaksi ongelmaksi onkin muodostunut koirien liiallinen sukusiitosaste, vaikkakin pentueiden keskimääräiset sukusiitosasteet viime vuosilta antavat huomattavasti positiivisemmän vaikutelman. Keskimääräisten sukusiitosasteiden alhaisuus kertoo ainoastaan siitä, että muutamia tuontiuoksia on käytetty useammalle eri nartulle, ja näin ollen osalla pentueista on sukusiitosaste ollut 0 %. Sitä toiseikkaa ei keskimääräinen sukusiitosprosentti kerro, että nartut ovat voineet olla läheistä sukua toisilleen.

Uusia koiria on tuotettu Pohjois-Amerikasta aika-ajoin, mutta muutamien yksittäisten tuontikoirien positiivinen vaikutus kantaan on lyhytaikaista. Tuontiuoksia käytetään jalostukseen paljon lyhyessä ajassa, jolloin populaatiossa on sen kokoon nähden kohtuuttoman paljon puolisisaruksia. Lisäksi vähäisten tuontikoirien käyttämisessä on vaarana se, että ne periyttävät ei-toivottuja ominaisuuksia. Kun nuorilla yksilöillä tehdään useita astutuksia lyhyen ajan sisällä, mahdolliset negatiiviset vaikutukset leviävät pienessä koirakannassa vaarallisen nopeasti.

Suomalainen amerikankettukoiraakanta on peräisin vuonna 1994 tuoduista neljästä Walker-linjaisesta erisukuisesta koirasta. Tämän jälkeen on tuotu Yhdysvalloista kaksi Walker-linjaista narttua ja kaksi urosta 2000-luvun alkupuolella. Vuonna 2004 tuotiin Kanadasta yksi Trigg-linjainen narttu sekä yksi uros. 2006 kesällä on tuotu yksi kantava vierassukuinen narttu. Tämän lisäksi uusia tuontikoiria on tulossa lähiaikoina useampia.

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Taulukko 1. Vuositilasto – rekisteröinnit 28.10.2016

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Pennut (kotimaiset)	108	159	137	158	97	94
Tuonnit		2	3			
Rekisteröinnit yht.	108	161	140	158	97	94
Pentueet	15	20	17	19	12	11
Pentuekoko	7,2	8,0	8,1	8,3	8,1	8,5
Kasvattajat	15	19	17	18	12	11
jalostukseen käytetyt eri urokset						
- kaikki	15	16	15	15	10	10
- kotimaiset	14	14	13	14	7	6
- tuonnit	1	2	1	1	3	4
- ulkomaiset	0	0	1	0	0	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 2 kk	4 v 11 kk	4 v 11 kk	3 v 8 kk	4 v	3 v 6 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut						
- kaikki	15	20	17	19	12	11
- kotimaiset	14	16	16	17	10	8
- tuonnit	1	4	1	2	2	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 5 kk	3 v 8 kk	5 v 2 kk	5 v 3 kk	5 v 3 kk	4 v 10 kk
Isoisät	18	21	17	16	17	15
Isoäidit	20	24	26	21	16	18
Sukusiitosprosentti	2,94%	3,83%	3,46%	4,36%	2,34%	4,32%

Rekisteröintimäärät Suomessa

Amerikankettukoiren kokonaisrekisteröintimäärä on 1444 koiraa. Elossa tästä määrästä on arviolta 717 yksilöä.

Jakautuminen linjoihin

Suomalainen Amerikankettukoiraakanta on jakautunut Walker- ja Trigg-linjaisiin koiriin.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

2012: –

2013: –

2014: 3 kpl

2015: 2 kpl

2016: -

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Jalostusurosten ja -narttujen keski-ikä vaihtelee 3,5 vuodesta 5 vuoteen.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon.

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on

heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %. Sukusiitos ei periydy. Jos koiran vanhemmat eivät ole keskenään sukua, pentujen sukusiitosaste on nolla.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitetykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleelijohdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitoyhdistelmiä ei ole.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti lasketaan sillä sukupolvimäärällä, jonka kohdalla tunnettujen (tallennettujen) esivanhempien määrä ylittää vielä 50 %. Esimerkiksi kuudennessa sukupolvessa on sukutaulupaikkoja 64 esivanhemmalle. Jos esivanhemmista vähintään 33 kpl on tiedossa, sukusiitosaste lasketaan kuuden sukupolven mukaan. Jos taas vaikkapa emän puolella ei sukutaulutiedoissa ole esivanhempia tuossa kohtaa enää ollenkaan, on kuudennessa sukupolvessa tiedossa enintään 32 koiraa, jolloin sukusiitosaste lasketaan viiden sukupolven mukaan.

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Keskimääraisten sukusiitosprosenttien kehitys vuosina 2013 - 2016:

2013 (19 pentuetta) 3,81 %

2014 (17 pentuetta) 3,21 %

2015 (19 pentuetta) 3,52 %

2016 (13 pentuetta) 3,09 %

4.1.2 Jalostuspohja

Taulukko 2. Jalostuspohja per sukupolvi 28.10.2016

Vuositalasto - jalostuspohja

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Per vuosi											
- pentueet	15	20	17	19	12	11	13	14	11	7	5
- jalostukseen käytetyt eri urokset	15	16	15	15	10	10	10	11	9	5	3
- jalostukseen käytetyt eri nartut	15	20	17	19	12	11	13	13	11	7	5
- isät/emät	1,00	0,80	0,88	0,79	0,83	0,91	0,77	0,85	0,82	0,71	0,60
- tehollinen populaatio	20 (67%)	25 (62%)	22 (65%)	23 (61%)	15 (62%)	14 (64%)	16 (62%)	16 (57%)	14 (64%)	8 (57%)	5 (50%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0%	0%	5%	2%	12%	13%	16%	16%	17%	18%	27%
- nartuista käytetty jalostukseen	0%	1%	8%	7%	11%	15%	20%	19%	19%	32%	46%
Per sukupolvi (4 vuotta)											
- pentueet	71	68	59	55	50	49	45	37	29	26	23
- jalostukseen käytetyt eri urokset	46	47	40	35	30	27	23	20	15	11	10
- jalostukseen käytetyt eri nartut	58	55	44	43	36	36	35	29	22	21	18
- isät/emät	0,79	0,85	0,91	0,81	0,83	0,75	0,66	0,69	0,68	0,52	0,56
- tehollinen populaatio	71 (50%)	69 (51%)	57 (48%)	53 (48%)	45 (45%)	43 (44%)	40 (44%)	34 (46%)	25 (43%)	21 (40%)	19 (41%)
- uroksista käytetty jalostukseen	2%	4%	7%	10%	14%	16%	17%	18%	18%	15%	14%

- nartuista käytetty jalostukseen 4% 6% 10% 12% 16% 18% 21% 25% 29% 29% 27%

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

Taulukko 3. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15-20 urosta 28.10.2016

#	Uros	Tilastointiaikana			kumulat. %	Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus		Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	FRIENDSHIP'S HALABALA 2007	7	65	5,56%	6%	17	123	7	65
2	KETTUMIEHEN JEREMIAH 2006	7	64	5,47%	11%	5	52	7	64
3	FOX DANCE HURRICAIN 2008	4	50	4,27%	15%	9	74	4	50
4	RICK 2006	5	49	4,19%	19%	12	103	5	49
5	FRIENDSHIP'S PAC MAN 2008	6	47	4,02%	24%	19	162	6	47
6	LAIKKU 2011	4	46	3,93%	27%	2	9	4	46
7	KETTUMIEHEN PEACE MAKER 2007	5	40	3,42%	31%	3	30	5	40

8	FRIENDSHIP'S MARK 2009	4	39	3,33%	34%	13	97	4	39
9	KETTUMIEHEN BULLET 2005	4	38	3,25%	37%	11	99	4	38
10	SUPER V WANDERER 2005	4	34	2,91%	40%	24	198	5	43
11	MAX 2010	4	34	2,91%	43%	1	5	4	34
12	PETE 2003	5	30	2,56%	46%	20	203	5	30
13	FRIENDSHIP BIGBOY 2014	4	30	2,56%	48%			4	30
14	OSKU 2011	3	24	2,05%	50%			3	24
15	PELTOLAKIAN CEASAR NAHKALAUARI 2010	4	22	1,88%	52%	2	8	4	22
16	TITO 2011	2	21	1,79%	54%			2	21
17	BUTCHER 2010	2	20	1,71%	56%			2	20
18	PELTOLAKIAN CONNYY	2	19	1,62%	57%	1	8	2	19

2010								
	BLANTON'S							
19	DISCO	2	18	1,54%	59%	12	112	6
	2002							

Taulukko 4. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15-20 narttua 28.10.2016

#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	KETTUMIEHEN DAISY 2006	5	60	5,13%	7	49	5	60
2	SUPER V WING AWAY 2005	5	38	3,25%	23	230	5	38
3	KETTUMIEHEN SECRET DREAM 2006	3	37	3,16%	6	42	3	37
4	JANET 2002	3	35	2,99%	13	93	4	43
5	AMY 2007	3	34	2,91%	7	56	3	34
6	POWERSTROKE MISTY 2006	3	26	2,22%	14	100	3	26
7	KETTUMIEHEN LOTUS 2005	3	25	2,14%	6	38	3	25
8	BRITNEY	3	24	2,05%	1	9	3	24

	2009						
9	KETTUMIEHEN PRINCESS 2007	3	23	1,97%	2	14	23
10	SUPER V ZENITH 2010	3	23	1,97%		3	23
11	KETTUNURIN SPEED 2006	2	22	1,88%	2	23	22
12	KETTUMIEHEN BLONDE 2002	2	21	1,79%	24	200	30
13	HALTIJAKORVEN AAMU 2008	2	21	1,79%		2	21
14	NATA 2007	2	20	1,71%	2	17	20
15	RIITUN BAMELA 2004	3	20	1,71%	1	10	20
16	HEART BREAKER 2010	3	19	1,62%		3	19
17	KETTUNURIN SATU 2006	2	18	1,54%	4	33	18
18	HANKKAAN LULU 2008	2	18	1,54%		2	18
19	UHUVERIN RITU 2002	2	17	1,45%	12	92	35
20	KETTUNURIN SNOOKER 2006	3	17	1,45%	2	19	17

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Asiakohtaa täydennetään myöhemmin.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Tärkein tavoite rodun elinvoimaisuuden ja säilyvyyden kannalta on uusien koirien tai sperman tuottaminen rodun kotimaasta. Tällä tavalla pyritään välttämään sukusiitosasteen nousemisesta seuraavia terveydellisiä ongelmia. Vasta nykyistä huomattavasti runsaslukuisempi populaatio mahdollistaa järkevien jalostusvalintojen tekemisen ja epätoivottujen yhdistelmien välttämisen.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Tällä hetkellä on lähes mahdotonta tehdä järkeviä jalostusvalintoja, koska sukusiitosasteen välttelystä seuraa samojen yksittäisten urosten liiallinen käyttäminen jalostukseen. Varsin usein on mahdotonta löytää koiralle vierassukuinen uros, joka olisi samalla hyväksi todistettu käyttökoira, eikä sillä olisi vielä astutettu nartun lähisukulaisia.

Toimintasuunnitelma:

- Seurataan syntyneitä pentueita pitämällä yhteyttä kasvattajiin
  - Pyritään saamaan kaikki terveet ja käyttöominaisuuksiltaan hyvät yksilöt jalostukseen
  - Pyritään käyttämään jalostukseen useampia uroksia - Vierassukuisten tuontikoirien käyttöä pyritään lisäämään
  - Vierassukuisten tuontikoirien metsästysominaisuuksista ja terveydestä pyritään saamaan tietoa varhaisessa vaiheessa
- Terveys-/sairaustietojen kerääminen ja hyödyntäminen jalostussuunnittelussa.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Uroksilla viisi astutusta tai 50 rekisteröityä pentua.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Tavoitteena on vakiinnuttaa hermorakenteeltaan tasapainoinen koira, joka ei ole arka eikä vihainen.

Amerikankettukoiran perusluonteeseen kuuluva hyvä koulutettavuus sekä rauhallisuus pyritään säilyttämään.

Toimintasuunnitelma:

- Luonteen tarkistaminen ennen jalostuskäyttöä
- Pentujen kasvatukseen liittyvän tietouden lisääminen

Pyritään säilyttämään rodun intohimoinen ja nopea ajotapa sekä erikoistuminen pelkästään petoriistaan kohdistuvaan metsästykseseen. Vältetään rodussa esiintyvän ”tiukkuuden” yleistymistä. Suositellaan käytettäväksi jalostukseen herkkähaukkuisia koiria.

Toimintasuunnitelma:

- Koekäynteihin kannustaminen
- Vältetään tiukkojen ja harvahaukkuisten koirien astuttamista
- Näyttelyarvostelujen hyödyntäminen

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Amerikankettukoira on pääasiassa metsästykseseen käytettävä koira, eikä se ole jakautunut eri linjoihin.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Amerikankettukoiran lonkkakuvaus toisen pentueen jälkeen, uros ja narttu.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Tiedämme luonteella olevan vaikutus käyttöominaisuuksiin. Käyttöominaisuudet perustuvat perinölliseen taipumukseen reagoida ärsykkeisiin ja toimia tietyllä tavoilla. On olemassa koiria, jotka eivät viihdy näyttely-ympäristössä, viihtymättömyyden näkyessä käytöshäiriöinä. Samojen koirien käytöshäiriöt eivät vältämättä näy koirien metsästyskokeissa.

Amerikankettukoirien käyttäytymistä arvostellaan näyttelyissä ja ajokokeissa, jotka mittaavat käyttöominaisuuksia.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rotua käytetään kotimaassaan sekä yksin ajavana että ajuekoirana. Metsästystavat vaihtelevat alueittain. Suomessa amerikankettukoiria käytetään pääasiassa yksin ajavana metsästettäessä kettuja, supikoiria sekä ilveksiä.

Amerikankettukoirat ovat osoittaneet kykynsä ajaa menestyksekkäästi kettua myös suomalaisilla ajokoesäännöillä, vaikkakaan kyseiset säännöt eivät suosi rodulle tyypillisellä painostavalla tavalla työskenteleviä koiria. Nykyiset koesäännöt sopivat paremmin hitaasti ajaville ja herkille koirille. Amerikankettukoiria on jalostettu jo vuosisatoja ajamaan riistaa intohimoisesti ja todella vauhdikkaasti. Suomalaisessa koirakannassa on esiintynyt ongelmaksi asti liiallista tiukkuutta. Siitä huolimatta rodussa on kaksoisvalioita kahdeksan, käyttövalioita seitsemän sekä muotovalioita 17 kappaletta vuodesta 2012 lähtien.

Rodun tulevaisuuden kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että mahdollisimman moni kasvattaja liittyisi vasta perustettuun yhdistykseen ja sitoutuisi toimimaan yhteisesti hyväksytyjen ja tarpeelliseksi katsottujen tavoitteiden mukaisesti. Yhdistyksen tulee pyrkiä tarjoamaan jäsenilleen vastinetta erilaisen toiminnan myötä. Yhdistys on avannut omat nettisivut ja yhtenä tulevaisuuden tavoitteista olisi saada rodun yksilöt lisääntyvässä määrin kokeisiin. Tähän pyritään rohkaisemalla jäseniä koetoimintaan sekä järjestämällä jossain vaiheessa omia kokeita. Yhtenä tulevaisuuden tavoitteista mainittakoon ensimmäisen virallisen amerikankettukoiron Suomen mestarin kruunaamisen ketunajokokeissa. Yhdistys on valinnut oman jalostusneuvojan. Tiedotus- ja koulutustoimintaa tehostetaan yhdistyksen toiminnan vakiintuessa.

Vertailu rodun kotimaahan ja muihin tärkeisiin maihin

Kokeet 28.10.2016

KEAJ

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
KEAJ-1	15 tulosta	25 tulosta	35 tulosta	23 tulosta	16 tulosta	8 tulosta	14 tulosta	17 tulosta	9 tulosta	3 tulosta	3 tulosta
KEAJ-2	7 tulosta	10 tulosta	6 tulosta	5 tulosta	7 tulosta	1 tulosta	2 tulosta	6 tulosta	2 tulosta	4 tulosta	
KEAJ-3	2 tulosta	5 tulosta	7 tulosta	5 tulosta	2 tulosta		3 tulosta	2 tulosta	2 tulosta	1 tulosta	
KEAJ-0	10 tulosta	22 tulosta	30 tulosta	22 tulosta	12 tulosta	14 tulosta	12 tulosta	12 tulosta	10 tulosta	12 tulosta	4 tulosta
KEAJ--	7 tulosta	1 tulosta	5 tulosta	5 tulosta	5 tulosta	2 tulosta	3 tulosta	6 tulosta	4 tulosta	2 tulosta	1 tulosta
Yhteensä	41 tulosta	63 tulosta	83 tulosta	60 tulosta	42 tulosta	25 tulosta	34 tulosta	43 tulosta	27 tulosta	22 tulosta	8 tulosta

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Ei muuta käyttöä kuin metsästys.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Rotu säilytettävä ajavana petokoirana.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Tällä hetkellä Amerikankettukoirien luonteessa ei ole ilmennyt huomauttamista. Koirien luonetta arvostellaan näyttelyissä ja kokeissa, mikä helpottaa asian seurantaa.

Amerikankettukoirilla ei ole ongelmia lisääntymiskäyttäytymisessä.

Amerikankettukoirilla ei ole todettu rakenteellisia taiterveydellisiä seikkoja, jotka vaikuttaisivat käyttäytymiseen.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Amerikankettukoiran käyttäytymisessä ja luonteessa ei ole tällä hetkellä jalostuksellisia ongelmia.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset

Amerikankettukoiren PEVISA-ohjelma olisi tarkoitus saada voimaan 2017.

PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Rodun PEVISA:ssa on määräys lonkkanivelen kasvuhäiriön vastustamiseksi:

Pentueen vanhemilla tulee toisesta pentueesta alkaen olla ennen astutusta anettu lonkkakuvauslausonto. Lonkkakuvaus voidaan suorittaa aikaisintaan 12 kk iässä.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat.

Amerikankettukoirilla ei ole todettu merkittäviä sairauksia tai vikoja.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Amerikankettukoiren kuolinsyyt 28.10.2016

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Iho- ja korvasairaudet	3 vuotta 4 kuukautta	2
Immunologinen sairaus	4 vuotta 6 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	6 vuotta 6 kuukautta	3
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	5 vuotta 2 kuukautta	2
Käyttökoira ei sovellu käyttötarkoitukseensa	2 vuotta 5 kuukautta	2
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	4 vuotta 0 kuukautta	8
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	2 vuotta 9 kuukautta	3
Luusto- ja nivelsairaus	1 vuotta 7 kuukautta	1
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	2 vuotta 9 kuukautta	1
Muu sairaus, jota ei ole listalla	4 vuotta 3 kuukautta	2
Petovahinko	0 vuotta 6 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	3 vuotta 8 kuukautta	22
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	4 vuotta 9 kuukautta	11
Kaikki yhteensä	3 vuotta 11 kuukautta	59

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Amerikankettukoirien keskimääräinen pentuekoko on kahdeksan pentua. Pentuekoko on laskettu viimeisen neljän vuoden ajalta keskiarvoksi.

Tällä hetkellä ei ole ongelmia tiinehtymisessä ,synnytyksessä eikä pentukuoleisuudessa. Pentujen hoitoon ei myöskään ole liittynyt ongelmia,mikä vaikuttaisi rodun jalostukseen.

Amerikankettukoiran keskimääräinen pentuekoko vuosina 2013-2016 syntyneillä koirilla. Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmä 28.10.2016.

2016	2015	2014	2013
7,12	8,10	8,05	8,31

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Amerikankettukoira metsästyskoirana on anatomialtaan ja fysiologialtaan sopusuhtainen rotu, jolla ei ole ulkomuotoon liittyviä sairauksille tai hyvinvointiongelmille altistavia anatomisia piirteitä.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Amerikankettukoiralla ei tällä hetkellä ole ongelmia liittyen terveyteen ja lisääntymiseen.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Suomen Kennelliitto-

Finska Kennelklubben ry

AMERIKANKETTUKOIRA

(AMERICAN FOXHOUND)

Alkuperämaa: Yhdysvallat

PÄÄ:

Melko pitkä.

KALLO-OSA:

Pitkä ja täyteläinen, niskakyhmyn kohdalta hieman holvautunut.

OTSAPENGER:

Kohtuullisen selvästi havaittava.

KUONO-OSA:

Melko pitkä, suora ja tylppä.

SILMÄT:

Suuret, kaukana toisistaan ja väritään ruskeat tai pähkinäruskeat. Ilme on pehmeä, ajokoiramaisen lempeä ja anova.

KORVAT:

Kohtuullisen matalalle kiinnittyneet, ulottuvat eteen vedettyinä lähes tai jopa kirsun kärkeen. Ohuet, melko leveät, pyöreäkärkiset ja tiiviisti poskenmyötäiset, korvalehden etureuna on hieman poskea kohti kiertynyt. Korvat eivät kohoja tyvestä juuri lainkaan.

KAULA:

Asennoiltaan luontevasti hieman yläviiisto; voimakas, mutta ei paksu, keskipitkä. Kaula on sileä ja vailla poimuja, kuitenkin pieni ryppy leuan alla on sallittu.

RUNKO

SELKÄ:

Kohtuullisen pitkä, lihaksikas ja vahva.

LANNE:

Leveä ja hieman kaareutunut.

RINTAKEHÄ:

Syvä ja pitkä antaen tilaa keuhkoille, syvyyteen verrattuna ka-
peampi kuin englanninkettukoirailla. Hyväkuntoisella koiralla rintakehän ympä-
rysmitta on sama kuin säkäkorkeus. Kylkiluut ovat selvästi kaartuneet. Noin 8
cm:n pituisten kupeiden ansiosta koira on notkea.

HÄNTÄ:

Melko korkealle kiinnittynyt, asennoiltaan iloisesti pystyssä, mutta ei
selän päälle kääntyvä, hieman kaareva. Karvapeite muodostaa alapinnalle hyvin
kevyen harjan.

RAAJAT

ETURAAJAT

YLEISVAIKUTELMA:

Eturaajat ovat suorat ja voimakasluustoiset.

LAVAT:

Viiistot, sileät ja lihaksikkaat, eivät liian voimakaslihaksiset. Mahdollis-
tavat vapaan, tarmokkaan ja tehokkaan liikumisen.

VÄLIKÄMMENET:

Lyhyet ja suorat.

KÄPÄLÄT:

Kuten ketun käpälät. Päkiät ovat täyteläiset ja lujat. Varpaat ovat
hyvin kaareutuneet ja kynnet vahvat.

TAKARAAJAT

REIDET JA SÄÄRET:

Vahvat, pitkät ja lihaksikkaat antaen runsaasti työntövoi-
maa.

KINTEREET:

Vahvat, symmetriset ja kohtuullisesti kulmautuneet.

KÄPÄLÄT:

Tiiviit ja vahvat.

KARVAPEITE

KARVA:

Keskipitkä, rungonmyötäinen ja kova ajokoiran karva.

VÄRI:

Kaikki värit ovat sallittuja.

KOKO

SÄKÄKORKEUS:

Urokset 56 - 64 cm ja nartut 53 - 61 cm, mitattuna lapojen kärjestä maahan koiran seistessä luonnollisesti raajat rungon alla.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

Pää:

hyvin litteä, kapea tai liikaa kaareutunut kallo; pitkä, suippo, silmien alta voimakkaasti laskeva tai hyvin lyhyt kuono-osa; kyömy tai ylöspäin kääntynyt, koveran vaikutelman antava kuononselkä.

Silmät:

pienet, terrierimäisen terävälliset tai ulkonevat.

Korvat:

lyhyet, korkealle kiinnittyneet tai tyvestään herkästi kohoavat.

Kaula:

paksu, lyhyt, raskas tai asennoiltaan selkälinjan tasossa oleva; runsaasti löysää kaulanahkaa.

Runko:

hyvin pitkä, notko tai köyry selkä; litteä ja kapea lanne; suhteettoman leveä tai liian matala rintakehä; litteät kyljet.

Raajat:

pystyt lavat; ulkokierteiset tai löysät kyynärpäät; eteen- tai taaksepäin taipuneet ranteet; käyrät eturaajat; pihtikinttuisuus, niukasti kulmautuneet kintereet; takaraajan lihasten tai työntövoiman puute; pitkät, avoimet tai hajavarpaiset kypälät.

Häntä:

pitkä, voimakkaasti kaareutunut tai tyvestä eteenpäin suuntautuva; rotanhäntä tai harjan täydellinen puuttuminen.

Karvapeite:

lyhyt, ohut tai pehmeä.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

Vihaisuus tai liiallinen arkuus

Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan

rodunomaisia koiria

tereet; takaraajan lihasten tai työntövoiman puute; pitkät, avoimet tai hajavar-
paiset kädäpäät.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Amerikankettukoira on vuosittain noin 90 koiraa.

Taulukko näyttelykäynneistä vuosina 2011-2016. Lähde: Suomen kennelliiton jalostustietojärjestelmä
28.10.2016

Vuosi	Näyttelykäynti kpl.
2011	61
2012	78
2013	90
2014	124
2015	108
2016	110

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

KÄYTTÖOMINAISUUDET:

Rotu pyritään säilyttämään kevytrunkoisena juoksijatyypinä. Amerikankettukoira on jalostettu nopeaksi ja kestäväksi koiraksi, jonka tulee painostaa ajettavaansa kiivaasti. Tällaisena rodun tulee myös säilyä tulevaisuudessa. Rodun hyvän karvapeitteen säilymiseen tulee myös kiinnittää huomiota samoin kuin kovaa käyttöä kestäviin tassuihin. Jalostusvalintoja tehtäessä pyritään huomioimaan, ettei rodun keskikorkeus laskisi. Vaikka rotumääritelmä antaa suuren haitarin amerikankettukoirien koolle, on havaittu, että etenkin runsaslumisessa Lapissa ja Itä-Suomessa kettukoiralta vaaditaan kykyä edetä vaikeissakin olosuhteissa. Tämä onnistuu parhaiten, mikäli rodun rakenne pystytään säilyttämään kevyenä ja suhteellisen korkeana.

Toimintasuunnitelma:

- Kasvattajien ja tuomareiden informoiminen

LUONNE:

Tavoitteena on vakiinnuttaa hermorakenteeltaan tasapainoinen koira, joka ei ole arka eikä vihainen.

Amerikankettukoiran perusluonteeseen kuuluva hyvä koulutettavuus sekä rauhallisuus pyritään säilyttämään.

Toimintasuunnitelma:

- Luonteen tarkistaminen ennen jalostuskäyttöä

- Pentujen kasvatukseen liittyvän tietouden lisääminen
- Näyttelyarvostelujen hyödyntäminen

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Amerikankettukoirien ulkomuoto- ja rakenneongelmista ei ole tilastoja.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

JTO on tehty 2006. Voimassa 2006-

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Taulukko 2006-2016 syntyneiden urosten jälkeläismäärät ja lonkkakuvattujen jälkeläisten määrät .

Lähde: Suomen kennelliiton jalostustietojärjestelmä 28.10.2016

Uros	Synt. vuosi	Pennut				Lonkat				
		Pentueet	Yhteensä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	
1	FI KVA-K FI MVA KETTUMIEHEN JEREMIAH	2006	7	64	9	52	4	1	6%	*
2	FOX DANCE HURRICAIN	2007	4	50	0	74	2	1	4%	*
3	FI KVA-K FI MVA RICK	2006	5	49	0	103	6	0	12%	0 %
4	RM-11 FI KVA-K FI MVA FRIENDSHIP'S PAC MAN	2007	6	47	0	162	3	0	6%	*
5	RM-15 LAIKKU	2011	4	46	0	9	1	0	2%	*
6	KETTUMIEHEN PEACE MAKER	2007	5	40	0	30	2	0	5%	*

7	FRIENDSHIP'S MARK	2007	4	39	0	97	1	1	3%	*
8	MAX	2010	4	34	0	5	1	0	3%	*
9	FRIENDSHIPS DESTROYER	2007	2	14	0	3	1	0	7%	*
10	KORPIKETUN PETE	2011	2	13	0		1	0	8%	*
11	FI MVA ALA- KITKAN MOLO	2007	1	11	0	35	1	1	9%	*
12	HeW-12 V-12 EEV-13 SPEEDY	2006	1	5	0	7	1	0	20%	0 %

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Ei tietoa tällä hetkellä.

Jalostussuosituksen ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Kun jalostussuositus ja PEVISA astuvat voimaan, nämä tullaan päivittämään vuosittain.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Tärkein tavoite rodun elinvoimaisuuden ja säilyvyyden kannalta on uusien koirien tai sperman tuottaminen rodun kotimaasta. Tällä tavalla pyritään välttämään sukusiitosasteen nousemisesta seuraavia terveydellisiä ongelmia. Vasta nykyistä huomattavasti runsaslukuisempi populaatio mahdollistaa järkevien jalostusvalintojen tekemisen ja epätoivottujen yhdistelmien välttämisen.

täminen jalostussuunnittelussa Tällä hetkellä on lähes mahdotonta tehdä järkeviä jalostusvalintoja, koska sukusiitosasteen välttelystä seuraa samojen yksittäisten urosten liiallinen käyttäminen jalostukseen. Varsin usein on mahdotonta löytää koiralle vierassukuinen uros, joka olisi samalla hyväksi todistettu käyttökoira, eikä sillä olisi vielä astutettu nartun lähisukulaisia.

Käyttäytyminen ja luonne

Tavoitteena on vakiinnuttaa hermorakenteeltaan tasapainoinen koira, joka ei ole arka eikä vihainen.

Amerikankettukoiran perusluonteeseen kuuluva hyvä koulutettavuus sekä rauhallisuus pyritään säilyttämään.

Toimintasuunnitelma:

- Luonteen tarkistaminen ennen jalostuskäyttöä
- Pentujen kasvatukseen liittyvän tietouden lisääminen
- Näyttelyarvostelujen hyödyntäminen

Käyttöominaisuudet

Jalostusvalintoja tehtäessä pyritään säilyttämään rotu kevytrunkoisena juoksijatyypinä. Amerikankettukoira on jalostettu huomioiden, ettei rodun keskikorkeus laskisi. Vaikka rotumääritelmä antaa suuren haitarin amerikankettukoirien koolle, on havaittu, että etenkin runsaslumisessa Lapissa ja Itä-Suomessa kettukoiralta vaaditaan kykyä edetä vaikeissakin olosuhteissa. Tämä onnistuu parhaiten, mikäli rodun rakenne pystytään säilyttämään kevyenä ja suhteellisen korkeana.

Toimintasuunnitelma:

- Kasvattajien ja tuomareiden informoiminen
- Koekäynteihin kannustaminen

Terveys ja lisääntyminen

Tavoitteena on pitää vakavien perinnöllisten sairauksien esiintyminen mahdollisimman vähäisenä. Samalla kiinnitetään huomiota rodussa esiintyvien allergioiden välttämiseksi. Jalostusneuvoja annettaessa pyritään mahdollisuuksien mukaan pitämään sukusiitosaste alkuvaiheessa alle kahdeksan prosentin – jalostusmateriaalin lisääntyessä sukusiitosprosentti-

suositusta lasketaan lähemmäksi muiden rotujen vastaavaa. Näin pyritään välttämään liiallisesta sukusiitoksesta johtuvat terveydelliset ongelmat.

Toimintasuunnitelma:

- Kannustetaan yhdistyksen jäseniä tekemään terveystarkastuksia koirilleen
- Kehotetaan jäseniä ilmoittamaan koirissa ilmenevistä sairauksista
- Tiedoston ylläpito sairauksia ja vikoja periyttävistä yksilöistä
- Avoimemman suhtautumisen edistäminen sairauksiin liittyvissä asioissa

Ulkomuoto

Rotu pyritään säilyttämään kevytrunkoisena juoksijatyypinä. Amerikankettukoira on jalostettu nopeaksi ja kestäväksi koiraksi, jonka tulee painostaa ajettavaansa kiivaasti. Tällaisena rodun tulee myös säilyä tulevaisuudessa. Rodun hyvän karvapeitteen säilymiseen tulee myös kiinnittää huomiota samoin kuin kovaa käyttöä kestäviin tassuihin. Jalostusvalintoja tehtäessä pyritään huomioimaan, ettei rodun keskikorkeus laskisi. Vaikka rotumääritelmä antaa suuren haitarin amerikankettukoirien koolle, on havaittu, että etenkin runsaslumisessa Lapissa ja Itä-Suomessa kettukoiralta vaaditaan kykyä edetä vaikeissakin olosuhteissa. Tämä onnistuu parhaiten, mikäli rodun rakenne pystytään säilyttämään kevyenä ja suhteellisen korkeana.

Toimintasuunnitelma:

- Kasvattajien ja tuomareiden informoiminen

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Yleiset vaatimukset siitosurokselle:

- koiran on oltava perimältään niin hyvä yksilö, että sen jälkeläisistä voidaan olettaa tulevan myös rotunsa erinomaisia edustajia, sekä ulkomuoto- että käyttöominaisuuksiltaan
- hyvä terveys, ei periytä sairauksia
- hyvä luonne
- halukas astumaan
- urosta ei yleensä suositella samalle nartulle useampaan kertaan, vain erityistä harkintaa käyttäen jalostustoimikunnan päätöksellä

Yleiset vaatimukset siitosnartulle

- koiran on oltava perimältään niin hyvä yksilö, että sen jälkeläisistä voidaan odottaa tulevan myös rotunsa erinomaisia edustajia sekä ulkomuoto- että käyttöominaisuuksiltaan.

- hyvä terveys sekä ei perityviä sairauksia eri urosten kanssa
- hyvä luonne
- astuttaminen ja synnytys onnistuvat luonnollisesti

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Uroksella 50 rekisteröityä pentua.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Seurataan sukusiitosasteen kehitystä ja rodun populaatiokokoa . Näistä tiedotetaan kasvattajia ja urosten omistajia.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Tärkein tavoite rodun elinvoimaisuuden ja säilyvyyden kannalta on uusien koirien tai sperman tuottaminen rodun kotimaasta. Tällä tavalla pyritään välttämään sukusiitosasteen nousemisesta seuraavia terveydellisiä ongelmia. Vasta nykyistä huomattavasti runsaslukuisempi populaatio mahdollistaa järkevien jalostusvalintojen tekemisen ja epätoivottujen yhdistelmien välttämisen. Tällä hetkellä on lähes mahdotonta tehdä järkeviä jalostusvalintoja, koska sukusiitosasteen välttelystä seuraa samojen yksittäisten urosten liiallinen käyttäminen jalostukseen. Varsin usein on mahdotonta löytää koiralle vierassukuinen uros, joka olisi samalla hyväksi todistettu käyttökoira, eikä sillä olisi vielä astutettu nartun lähisukulaisia.

Toimintasuunnitelma:

- Seurataan syntyneitä pentueita pitämällä yhteyttä kasvattajiin
- Pyritään saamaan kaikki terveet ja käyttöomaisuuksiltaan hyvät yksilöt jalostukseen
- Pyritään käyttämään jalostukseen useampia uroksia – Vierassukuisten tuontikoirien käyttöä pyritään lisäämään
- Vierassukuisten tuontikoirien metsästysominaisuuksista ja terveydestä pyritään saamaan tietoa varhaisessa vaiheessa
- Terveys-/sairaustietojen kerääminen ja hyödyntäminen jalostussuunnittelussa

Populaation pienuudesta johtuva haavoittuvuus

- Perinnöllisten sairauksien yleistyminen rodussa
- Rotuyhdistyksen vähäisestä jäsenmäärästä aiheutuva toimijoiden pula voi olla kohtalokasta yhdistyksen toiminnalle ja sitä kautta rodun kehittämiseksi

Mahdollisuudet:

- Rodun soveltuvuus Suomen karuun ilmastoon ja vaativiin maastoihin
- Rodun erikoistuminen petoriistaan ainoana yleisenä ajavana koirarotuna maassamme

- Hyvä luonne ja koulutettavuus

Varautuminen ongelmiin

Toimenpiteet:

- Hyviksi havaittuja koiria pyritään astuttamaan välttämättä kuitenkin sukusiitosasteen nousua mahdollisuuksien mukaan
- Kannan vahvistaminen uusilla tuonneilla
- Koirien terveydentilan seurannan aloittaminen ja nopea reagoiminen ilmeneviin ongelmiin
- Yhdistyksen jäsenmäärän kasvattaminen ja toiminnan lisääminen - Yhdistys pyrkii helpottamaan ihmisten kynnystä tuoda uusia koiria maaha

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Amerikankettukoiran JTO:n toteutumista seurataan vuosittain ja sitä päivitetään sen mukaan kun uutta tietoa saadaan .

Vuosi	Tehtävä tai projekti

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Amerikankettujoirayhdistyksen hallitus seuraa jalostuksen tavoiteohjelman toteutumista.

7. LÄHTEET

Smith, P.& R., American Foxhound A Complete and Reliable Handbook

Korhonen, A. & Mikkola, M. 2005. Suomen Metsästyskoirat

8. LIITTEET